

«POPULATION GEOGRAPHY WITH THE BASICS OF DEMOGRAPHY»

1. *Name of the discipline* "Population geography with the basics of demography»

2. *Lecturer* – candidate of geographical sciences Associate Professor Segida Katherin Yurievna

3. *The status of the* for the selection of students

4. *Course* 3, semester – 5

5. *The number of* – credits – 3; hours – 108 (lectures – 32, practical classes – 32, independent work – 44).

6. *Course description*: The subject of study of the discipline is theoretical and methodological basis of population geography and demography to understand the causes and consequences of territorial differentiation of individual demographic processes and issues ranging from global problems of overcrowding and related problems, ending the problems of depopulation national, regional and local scales. Discipline Program consists of the following sections: 1. Demographic component of population geography, 2. The geographical component of population geography. The purpose of teaching is to develop the students' theoretical knowledge about the basics of demography and population geography, practical knowledge of demographic information and methods of treatment; practical skills of calculation of demographic factors and analysis, to form an idea of the spatial and temporal features of demographic processes in the world and Ukraine, their causes and consequences. The main *objectives* of the discipline are:

to explore the theoretical and methodological principles of geography of population and demography;

to analyze the concepts that exist in geodemography;

to determine the methodological tools of geography of population for the processing and analysis of demographic data, predicted demographic development;

to show the role of the environment in the location and the impact on geodemographic processes;

to explore regional and temporal features of demographic processes in the world;

to identify key demographic problems, their causes and territorial features.

7. *Forms and methods of learning* – lectures and practical classes, students' self-study according to the program of the course.

8. *Form of organization of knowledge control system for grading* – the current and final testing, carrying out control operations.

9. *Educational-methodological support*:

1. Немець Л. М., Сегида К. Ю. Географія населення: українсько-російсько-англійський словник термінів та понять: навчальний посібник – Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2011. – 144 с.

2. Сегида Е. Ю. География населения с основами демографии: учебное пособие для самостоятельной работы студентов, обучающихся по направлению подготовки «География», по специальности «Экономическая и социальная география». – Харьков, 2013. – 80 с.

3. Сегіда К. Ю. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Географія населення з основами демографії» (для студентів-географів 3 курсу спеціальності «Економічна та соціальна географія»). – Видання друге. Доповнене. – Харків, 2014. – 20 с.

4. Сегіда Е. Ю. География населения с основами демографии: учебно-методическое пособие. – Харьков, 2014. – 154 с.

5. Сегіда К. Ю., Барило И. Н. Методические рекомендации и задания к практическим занятиям по дисциплине «География населения с основами демографии» для студентов-географов по специальности «Экономическая и социальная география». – Харьков, 2015. – 48 с.

1. *Language* – українська

2. *Literature*:

Basic literature:

1. Бреев Б. Д., Подвижность населения и трудовых ресурсов. – М.: Статистика, 1977. – 176 с. 19.

2. Валентей Д. И., Кваша А. Я. Основы демографии. – М. Мысль, 1989. – 287 с. 21.

3. Джаман В. О. Регіональні системи розселення: демографічні аспекти. – Чернівці, Рута, 2003. – 392 с.

4. Етнографія України: навчальний посібник для студ. ВНЗ / За ред. С.А. Макарука. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Львів.: Світ, 2004, - 520с.

5. Етнонаціональні процеси в Україні: історія та сучасність. - К. Гол. ред.. літ. мовами нац. меншин України, 2001. – 424 с.

6. Крисаленко В.С. Динаміка населення: Популяційні, етнічні та глобальні виміри: Монографія. – К.: - НІСД, - 2005. 368 с.

7. Курс демографи / Под ред. А. Я. Боярского. – М.: Финансы и статистика, 1985. – 391 с.

8. Малтус Т. Р. Дослідження закону народонаселення. / Пер. з англ.. В. Шовкун. – К.: Основи, 1998. – 535 с.

9. Основы теории народонаселения: Учеб. Пособие для экон. Спец. Вузов / Д. И. Валентей, В. И. Козлов, Н. В. Панкратьева и др.; Под ред. Д. И. Валентея. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: Высш. Шк., 1986. – 376 с.

10. Покшишевский В. В. Население и география. Теоретические очерки. М., Мысль, 1978. 315 с.

11. Прибиткова І. М. Основи демографії: Посібник для студентів гуманітарних і суспільних факультетів вищих навчальних закладів / - К.: АртЕк, 1995. – 256 с.

12. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навчальний посібник. - Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.

13. Шаблій О. І. Математичні методи в економічній географії. - Львів: Вища школа, 1984. – 135 с.

Secondary literature:

1. Безпала О.В. Вплив демографічного фактора на формування ринку праці столичного суспільно-географічного району // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіон 2007 стратегія оптимального розвитку» (17-18 квітня 2007 року, м. Харків) / Гол. ред.. колегії В.С. Бакіров. - РВВ Харківського національного університету ім.. В.Н. Каразіна, Харків 2007. С. 155-158.
2. Голиков А. П., Черваньов І. Г., Трофимов А. М. Математичні методи в географії. – Харків: вид-во при Харківському університеті. 1986. – 143 с.
3. Грицевич В.С. Математико-географічні основи менеджменту демографічною ситуацією регіону // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіон 2007 стратегія оптимального розвитку» (17-18 квітня 2007 року, м. Харків) / Гол. ред.. колегії В.С. Бакіров. - РВВ Харківського національного університету ім.. В.Н. Каразіна, Харків 2007. С. 28-31.
4. Гудзеляк І. Географія населення: Навчальний посібник / І. Гудзеляк. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с.
5. Демографический энциклопедический словарь / Под ред. Вален-тей Д. И. – М.: Советская энциклопедия, 1985. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://geography.su/demogr>
6. Демография и статистика населения: Учебник для вузов / Коллект. автор.: И. И. Елисеева, Э. К. Васильева, М. А. Клупт, О. Н. Никифоров. – М.: Финансы и статистика, 2006. – 687 с.
7. Джаман В. О. Демогеографія: Навчальний посібник / В. О. Джаман, В. П. Круль, Г. Я. Чернюх. – Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. – Чернівці: «Рута», 2002. – 159 с.
8. Заставецька О. В. Географія населення України: Навчальний посібник / О. В. Заставецька, Б. І. Заставецький, Д. В. Ткач. – Тернопіль. – 2003. – 149 с.
9. Людський розвиток регіонів України: методика оцінки та сучасний стан. / Монографія підг. авт. колективом у складі: Ліванова Е. М., Власенко Н. С., Власюк О. С., та ін. – К.: СПД Савчина. 2002. – 119с.
10. Немець Л. М., Сегіда К. Ю., Немець К. А. Демографічний розвиток Харківського регіону: монографія / Л. М. Немець, К. Ю Сегіда, К. А. Немець. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 200 с.
11. Павlachик Л.В. Регіональні чинники сприяння зайнятості населення. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіон 2007 стратегія оптимального розвитку» (17-18 квітня 2007 року, м. Харків) / Гол. ред.. колегії В.С. Бакіров. - РВВ Харківського національного університету ім.. В.Н. Каразіна, Харків 2007. С. 133-135.
12. Пальян З. О. Демографічна статистика: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / З. О. Пальян. – К.: КНЕУ, 2003. –
13. Пилипенко І. О. Методики суспільно-географічних досліджень (на матеріалах Херсонської області): Навчальний посібник / І. О. Пилипенко, Д. С. Мальчикова. – Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2007. – 112 с.

14. Пилипенко І.О. Використання теорії графів для виявлення просторових закономірностей процесів формування населення Херсонської області. // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Регіон 2007 стратегія оптимального розвитку» (17-18 квітня 2007 року, м. Харків) / Гол. ред.. колегії В.С. Бакіров. - РВВ Харківського національного університету ім.. В.Н. Каразіна, Харків 2007. С. 138-141.

15. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики / О. Г. Топчієв. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.

16. Шаблій О. І. Математичні методи в економічній географії. – Львів: Вища школа, 1984. – 135 с.

17. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: Підручник / О. І. Шаблій – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 444.

18. Яворська В. В. Геодемографічні процеси і геодемографічні райони Українського Причорномор'я: Методологічні і методичні проблеми: Монографія / В. В. Яворська. – Одеса: Астропринт, 2007. – 208 с.

Information resources:

1. Борисов С. Демографія
<http://sbiblio.com/biblio/archive/demografija/07.aspx>
2. Демографічний енциклопедичний словник
<http://nation.geoman.ru/demogr/>
3. Інститут демографічних досліджень <http://www.demographia.ru>
4. Капица С. Очерк теории роста человечества
<http://malchish.org/lib/philosof/Kapitza/Kapitza.htm> С Капица.Очеркт
5. Головне управління статистики в Харківській області
<http://uprstat.kharkov.ukrtel.net>
6. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Світова статистика <http://www.worldometers.info/ru>
8. Статистичні дані за країнами світу <http://iformatsiya.ru/tab1/459-statisticheskie-dannye-stran-mira-za-2010-god.html>